

UU 31/19

Kvalitet i studieporteføljen - Studentopptaket 2019

Saksnr.: 15/05996-6 **Saksansvarlig:** Veslemøy Hagen, *utdanningsdirektør*
Møtedag: 16.10.2019 **Informasjonsansvarlig:** Veslemøy Hagen, *utdanningsdirektør*

Dokumenter i saken:

US 94/19

Saken gjelder:

Universitetsstyret blir orientert om studentopptaket for studieåret 2019 – 2020 i sak 94/19 i møte 31. oktober.

Utdanningsdirektøren legger saken fram for utdanningsutvalget til orientering.

Forslag til vedtak:

Utdanningsutvalget tar saken til orientering.

Stavanger, 7. oktober 2019

Veslemøy Hagen
utdanningsdirektør

Saksbehandler: Eilef Johan Gard
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Dokumenter i saken:

Vedlegg 1, statistikk 2019-2020

Saken gjelder

Saken omhandler studentopptaket som ble gjennomført sommeren 2019, og i hvilken grad de tilgjengelige opptaksplassene på Universitetet i Stavanger er fylt opp.

Bakgrunn for saken

Antallet studenter som tas opp til studieprogrammene og gjennomstrømming av studenter, har stor betydning for universitetets økonomi. Det er derfor avgjørende å ta opp tilstrekkelig antall studenter slik at målet om antall uteksaminerte kandidater kan nås.

Det er i høst 4122 studenter som har registrert seg til 3974 opptaksplasser. Det gir en oppfylingsgrad på 104 %. Det er store variasjonen mellom opptak til grunnstudier og opptak til masterstudier og mellom opptak til de enkelte studieprogram.

Til grunnstudiene som går via Samordna opptak er det i år registrert 2703 nye studenter på 2313 plasser, noe som gir en oppfylingsgrad på 117 %. Det ligger ca. på det vedtatte målet om en oppfylingsgrad på 115 %.

Til studier som går via lokalt og internasjonalt opptak er det 1389 registrerte på 1634 plasser, noe som gir en oppfylingsgrad på 85 %. Lokalt og internasjonalt opptak består for det meste av masterstudier.

Rektors vurdering

I 2019 hadde vi en samlet oppfylingsgrad på 104 %. Dette er lavere enn målet på 115 % og en del lavere enn oppfylingsgraden i 2018 som var på 107 %. Det er bekymringsfullt at vi ikke fyller studieplassene spesielt på mastergradene. Det må vurderes flere tiltak for å bedre oppfylingsgraden på de ulike studieprogrammene, dette gjelder særlig masterstudiene.

Dersom vi skal ta høyde for frafallet både første og andre året i et studie, må det legges opp til en oppfylingsgrad på 115 %. Det betyr at dersom det på sikt ikke er nok kvalifiserte søkere på et program, er det behov for å vurdere om opptaksplassene kan omfordes til program med et godt søkergrunnlag. Det er også behov for å sende ut langt flere tilbud på et så tidlig tidspunkt som mulig. Etterfylling av ledige studieplasser har vist seg å ikke fungere.

Det vil bli utarbeidet fakultetsvise rapporter og gjennomføres møter med det enkelte fakultet. Fokuset i rapportene og møtene er å vurdere tiltak for å bedre oppfylingsgraden i det enkelte fakultet.

Forslag til vedtak

Universitetsstyret tar rapporten om opptak til etterretning.

1 Sakens bakgrunn

Antallet studenter som tas opp til studieprogrammene våre er selve grunnlaget for studenttallet og antallet uteksaminerte kandidater på universitetet. Dette har stor innvirkning på universitetets samlede resultater og økonomi. Det er viktig å holde antallet studenter i takt med de planlagte rammer, slik at målet om antall uteksaminerte kandidater kan nås.

Universitetet har et mål om en oppfylingsgrad på 115 % for å ta høyde for frafall før fullført studium.

Både for lav overbooking og for høy overbooking kan være problematisk. Men det vil alltid være en kilde til problemer når oppfylingsgraden er lavere enn 115 %. Da igangsettes det studier der de allokerte ressurser, og den arbeidsinnsats som er planlagt vil bli lite effektivt utnyttet. Målsetting er at alle programmer skal ha et overopptak som kompenserer for frafallet i løpet av utdanningen. Frafall varierer mellom ulike studieprogram, men i snitt vil det være på ca. 20 % i løpet av første året og ca. 10 % på andre året på bachelorstudier. For masterstudier er frafallet i snitt noe mindre, ca. 13 %. Det betyr at målet om en oppfylingsgrad på 115 % vil kunne veie opp for frafall på masterstudier, mens på bachelorstudiene bør ha et mål om en oppfylingsgrad som er noe større. På enkelte studieprogram kan en ikke overbooke i samme grad på grunn av begrensede laboratorieplasser eller begrensede praksisplasser. Derfor er det spesielt viktig å overbooke tilstrekkelig der det er nok søkere til å overbooke.

2. Grunnutdanninger via Samordna opptak

Kunnskapsdepartementet har bestemt at opptaket til grunnutdanninger ved landets universitet og høyskoler skal samordnes, jmfør § 3-7 i lov om universitetet og høyskoler. Koordinering og praktisk gjennomføring foregår via Samordna opptak, mens institusjonene står for saksbehandling og bestemmer opptakstall. Grunnutdanninger er bachelorprogram, de fleste årsstudier og femårige masterutdanninger.

Til grunnstudiene via Samordna opptak er det i år 2703 studenter som har registrert seg til 2313 opptaksplasser. Det gir en oppfylingsgrad til grunnutdanningene via Samordna opptak på 117 %. I 2018 var oppfylingsgraden på 116 %. Dette er aggregerte tall som skjuler store forskjeller mellom fakultetene og mellom de ulike studieprogrammene. Nedenfor følger en oversikt over opptak på fakultetene:

Handelshøgskolen ved UiS har 280 registrerte studenter til 253 plasser, det vil si en oppfylingsgrad på 124 %. Fakultetet har i alle år hatt en god søkning til begge studieprogrammene, og det er lett å fylle opptaksplassene. På begge studieprogrammene ved fakultetet var det ventelister.

Det helsevitenskapelige fakultet har 343 registrerte studenter til 315 plasser, det vil si en oppfylingsgrad på 109 %. Fakultetet fikk et nytt studieprogram via Samordna opptak høsten 2019, bachelor i paramedisin. Begge bachelorprogrammene på det helsevitenskapelige fakultet hadde veldig mange søkere, og begge hadde lange ventelister. Selv om det var lange ventelister på begge disse studiene, er det ikke mulig å overbooke av hensyn til praksisplasser for disse studentene og laboratoriekapasitet.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har 677 registrerte studenter til 555 plasser, det vil si en oppfylingsgrad på 122 %. Fakultetet har god søkning til alle studier, og det er lett å fylle opptaksplassene. På alle studieprogrammene ved fakultetet var det ventelister.

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultet har 542 registrerte studenter til 486 plasser, det vil si en oppfylingsgrad på ca. 112 %. Ved fakultetet var det hele syv studieprogram der opptaksplassene ikke ble fylt. To av syv bachelorprogram i ingeniørfag fylte ikke plassene. På de 5-årige masterprogrammene er det fire av syv program der plassene ikke ble fylt. Av realfagsstudiene ble ikke plassene på bachelor i matematikk og fysikk fylt. Bachelor i petroleumsteknologi, bachelor i petroleumsgnologi, bachelor i kjemi og miljø, bachelor i bygg og bachelor i matematikk og fysikk, samt 5-årig master i petroleumsteknologi og 5-årig marin- og offshoreteknologi lå ute på ledige studieplasser. Bachelor i petroleumsteknologi, bygg og kjemi og miljø klarte på denne måten å fylle plassene.

Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora har 827 registrerte studenter til 704 plasser, det vil si en oppfylingsgrad på 117 %. Ved fakultetet var det årsstudium i kroppsøving, engelsk, kunst og håndverk og drama der opptaksplassene ikke ble fylt. På årsstudium i kunst og håndverk og drama ønsket de ikke å sende ut flere tilbud grunnet mange interne studenter på lærerutdanningene. På årsstudium i kroppsøving/idrett burde det ha vært sendt ut flere tilbud i hovedopptaket.

Bachelor i nordisk språk og litteratur, bachelor i engelsk språk og litteratur, lektor i realfag, grunnskolelærer 5.-10. trinn, matematikk, årsstudium i nordisk og årsstudium i religion ble lagt ut på ledige studieplasser og klarte dermed å fylle opptaksplassene.

I likhet med de tre forrige opptakene har opptaket til lærerutdanningene vært noe utfordrende grunnet forkurset i matematikk. De som var påmeldt forkurset fikk et betinget opptak på lærerutdanningene mot at de bestod eksamen. Mange bestod ikke forkurset og falt dermed ifra og vi måtte sende ut flere tilbud på et mye senere tidspunkt enn ønsket.

Fakultet for utøvende kunstfag har ingen studier via Samordna opptak.

3. Masterstudier og andre utdanninger via lokalt opptak

De lokale opptakene omfatter alle masterstudier, videreutdanninger og grunnstudier som ikke har opptak via Samordna opptak. Dette gjelder blant annet grunnstudiene på Fakultet for utøvende kunstfag og y-veien i elektro og maskin. Etter sentraliseringsprosessen saksbehandler Utdanningsavdelingen opptak til studier som ikke kanaliseres gjennom Samordna opptak, med unntak av søknader til Fakultet for utøvende kunstfag, opptak til fordypningene på UH, opptak til 2. og 3. året og opptaket til studieprogram via EVU.

I de lokale opptakene er det registrert 1389 studenter på 1634 plasser, noe som gir en oppfylingsgrad på 85 %. Dette er under måltallet på 115 % og lavere enn i 2018 da 95 % av opptaksplassene ble fylt opp. Dette er aggregerte tall som skjuler store forskjeller mellom fakultetene og mellom de ulike studieprogrammene. Nedenfor følger en oversikt over opptaket på de ulike fakultetene:

Handelshøyskolen ved UiS har 129 registrerte studenter til 164 opptaksplasser, det vil si en oppfylingsgrad på 79 %. UiS klarer ikke å fylle opptaksplassene på 6 av 9 program via lokalt opptak. Dette gjelder de fire internasjonale programmene og to program fra det lokale opptaket i økonomi og administrasjon. Ventelisten til de lokale programmene ble tømt med unntak av master i økonomi og administrasjon, økonomisk analyse og master i regnskap og revisjon. Master i økonomi og administrasjon, Business Innovation ble lagt ut på ledige studieplasser med lite effekt.

Det helsevitenskapelige fakultet har 157 registrerte studenter til 168 opptaksplasser, det vil si en oppfylingsgrad på 93 %. UiS klarer ikke å fylle opptaksplassene på 4 av 10 studieprogram via lokalt opptak. Disse er master i rus og psykisk helsearbeid deltid, master

i jordmorfag, master i spesialsykepleie, intensivsykepleie og master in Pre-hospital critical care, heltid.

I tett dialog med fakultetet ble det ikke overbooket på noen av spesialiseringene på master i spesialsykepleie og jordmorfag på grunn av antall praksisplasser på programmet. Det ble kontinuerlig supplert ved nei-svar og eventuelle frafall. På grunnlag av manglende stipendordning og oppsigelsestid, takket dessverre de som fikk tilbudt helt opp mot studiestart nei på sine tilbud eller reserverte studieplass til neste år. Master i Pre-hospital critical care heltid var et nytt studie i 2019, men UiS klarte ikke å fylle plassene på programmet i dette opptaket.

Det samfunnsvitenskapelige fakultet har 215 registrerte studenter til 202 opptaksplasser, det vil si en oppfylingsgrad på 106 %. UiS klarer ikke å fylle opptaksplassene på 1 av 9 program via lokalt opptak. Det gjelder særlig Nordic Master in Social Work and Welfare.

Fakultetet hadde ett studieprogram på ledige studieplasser, Master i sosialfag, og klarte dermed å fylle plassene på dette programmet. Nordic Master in Social Work and Welfare har ikke en lokal kvote, og er det eneste studiet som ikke fyller de totale antall studieplasser for studiet på fakultetet.

Det teknisk-naturvitenskapelige fakultetet har 506 registrerte studenter til 530 opptaksplasser, det vil si en oppfylingsgrad på 95 %. Av totalt 35 program er 21 ikke fylt opp. Det gjelder følgende 11 program via lokalt opptak; Master i Robotteknologi og signalbehandling, Master in Reliable and Secure Systems, Master in Data Science, Master in Risk Management, Master i Teknisk samfunnssikkerhet, Master in Engineering Structure and Materials med spesialisering i Mechanical systems and Renewable Energy, Master in Industrial Asset Management, Master in Environmental Engineering, Master i Petroleum Engineering med spesialisering i Reservoir, Master i Petroleum Geoscience, og Master in Mathematics and Physics.

De resterende 10 programmene som ikke ble fylt opp var, via det internasjonale opptaket. Dette var følgende program; Master in Reliable and Secure Systems, Master in Risk Management, Master in City and Regional planning, Master in Marine and Offshore, Master i Environmental Engineering, Master in Petroleum Engineering med spesialisering i Reservoir Engineering og Well Engineering, Master i Petroleum Geoscience, Master i Biological Chemistry samt Master in Mathematics and Physics.

Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora har 290 registrerte studenter til 443 opptaksplasser, det vil si en oppfylingsgrad på ca. 65 % totalt sett. I tillegg kommer interne søkere fra andre studieprogram på fakultetet. Opptakstallene fra sluttstatistikken gir derimot ikke et korrekt virkelighetsbilde av alle programmene på Fakultet for utdanningsvitenskap og humaniora. Det er et stort antall interne studenter på masterprogrammene på Institutt for kultur- og språkvitenskap (IKS) og master i utdanningsvitenskap, henholdsvis fra lektorprogrammet og grunnskolelærerprogrammene (GLU). Disse fremkommer ikke i opptaksstatistikken fordi de ikke er blitt saksbehandlet via lokalt opptak.

Dersom en ser på opptaket til fordypninger, Praktisk-pedagogisk utdanning og masterstudier/ videreutdanninger for seg, gir det et litt annet bilde. På masterstudiene og videreutdanningene er det en oppfylingsgrad på 74%. Bare 1 av 11 studieprogram er fylt opp. På PPU er det en oppfylingsgrad på 59% og bare 1 av 5 studieprogram har fylt opp plassene. Fordypningene har en oppfylingsgrad på 40% og ingen har fylt opp plassene. Flere av fakultetets program ble lagt ut på ledige studieplasser på UiS sine nettsider.

Fakultet for utøvende kunsthøgskolen har 92 registrerte studenter til 127 opptaksplasser, det vil si en oppfylingsgrad på 72 %. Fakultetet klarer ikke å fylle opptaksplassene på 4 av 5 program via lokalt opptak. Det er bare bachelor i utøvende musikk som klarer å fylle opptaksplassene med 141 %.

4 Internasjonalt opptak

Det internasjonale opptaket ble organisert på en litt annen måte i år enn tidligere, slik at søkere fra EU/EØS inngår i tallene for lokalt opptak. I tabellen over søker- og opptakstill vil oversikten over internasjonale bare gjelde for søkere utenfor EU. Tallene for de internasjonale blir derfor mangelfulle. I dette opptaket kan man ikke supplere fra ventelister ved studiestart.¹ Selv om det er vanskelig å treffe med overbookingen er det, dersom en har nok kvalifiserte søkere, ekstra viktig å overbooke nok allerede ved utsending av tilbud om studieplass. Dersom en ser at en ikke klarer å fylle opp plassene via det internasjonale opptaket, bør en sende ut flere tilbud via det ordinære lokale opptaket på tilsvarende programmer. Det er en tydelig tendens at masterprogram som har vanskeligheter med å fylle opptaksplassene via lokalt opptak også har vanskeligheter med å fylle opptaksplassene via internasjonalt opptak. Å opprette internasjonalt opptak for lettere å fylle plassene på dårlig søkte masterprogram, ser ikke ut til å ha den tilsiktede effekt.

1. Rektors vurdering

I 2019 hadde vi en samlet oppfylingsgrad på 104 %. Dette er lavere enn målet på 115 % og lavere enn oppfylingsgraden i 2018 som var på 107 %. Det er bekymringsfullt at vi ikke fyller studieprogrammene. Det må vurderes flere tiltak for å bedre oppfylingsgraden på de ulike studieprogrammene, dette gjelder særlig masterstudiene.

Dersom vi skal ta høyde for frafallet både første og andre året i et studie, må det legges opp til en oppfylingsgrad på 115 %. Det betyr at dersom det på sikt ikke er nok kvalifiserte søkere på et program, er det behov for å vurdere om opptaksplassene kan omfordes til program med et godt søkergrunnlag.

Opptakstillene viser at vi i noen tilfeller har problemer med å fylle opp masterstudiene, og det er nødvendig med en gjennomgang av profilen på universitetets studieportefølje og opptaksplasser. Det vil bli utarbeidet detaljerte rapporter til fakultetene som skal gjennomgås med det enkelte fakultet. Her vil det fremkomme tiltak for ulike problemstillinger som er blitt kartlagt i løpet av årets opptak, blant annet dette med forskjeller i oppfylingsgradene mellom fakultetene og studieprogram.

Forslag til vedtak

Universitetsstyret tar rapporten om opptak til etterretning.

Stavanger, 07.10.2019

¹ Via det største internasjonale opptaket til masterstudier som gjelder søkere som kommer fra land utenfor EU, kan man ikke sende ut nye tilbud ved semesterstart, blant annet fordi de fleste innreisende studenter trenger visum og saksbehandlingstida hos UDI tar opp imot 3 måneder. Når det gjelder søkere fra EU land, har en ikke nok søkere til at en kan supplere særlig i etterkant.

Saksbehandler: Karin Ånestad